

WPROWADZENIE

Kapitał przedsiębiorstwa należy do jednej z najbardziej frapujących kategorii. Zainteresowanie kapitałem przedsiębiorstwa okazują nie tylko właściciele, zarządzający oraz wierzyciele i pracownicy. Wszyscy oni i każda z osobna jednostka współtworzą kapitał i są jego częścią. Kapitał przedsiębiorstwa przybiera różne formy i w odmienny sposób powiązany jest z działalnością gospodarczą. Ten zróżnicowany charakter związku określonego rodzaju kapitału przedsiębiorstwa z działalnością gospodarczą w sposób istotny determinuje warunki, formy i sposoby zarządzania zorientowanego na skuteczne i efektywne pomnażanie wartości dla interesariuszy przedsiębiorstwa.

Deregulacja gospodarki, rozwijająca się swoboda prowadzenia działalności gospodarczej i swoboda przepływu kapitału wpływają na zdynamizowanie globalizacji i konkurencji oraz na wykształcenie różnych instrumentów i sposobów zarządzania kapitałem przedsiębiorstwa. Kwestie te są obecne w treściach prezentowanych artykułów naukowych. Artykuły te w przeważającej mierze odnoszą się do problemów nadzoru korporacyjnego, wartości kapitału intelektualnego i społecznego przedsiębiorstwa, społecznej odpowiedzialności, przekształceń własnościowych oraz standingu finansowego. Nie brak w nich bardziej szczegółowych kwestii, które dotyczą także kooperacji przedsiębiorstw, informacji i finansowania programów inwestycyjnych, zawodu rzeczoznawcy majątkowego oraz kontroli zapasów produkcji.

Adam Samborski w artykule zatytułowanym: *Nadzór korporacyjny w kontekście globalizacji*, zaprezentował problemy nadzoru korporacyjnego w kontekście globalizacji. Wskazał także na wzrost znaczenia korporacji globalnych, istotę globalnego *governance* oraz modele nadzoru korporacyjnego i problematykę konwergencji modeli nadzoru korporacyjnego. W rozważaniach poddał analizie także interakcje między globalizacją a nadzorem korporacyjnych w kontekście realizacji nie tylko wartości dla akcjonariuszy, lecz także jej ekologicznego i społecznego charakteru.

Cezary Kochalski w artykule na temat: *Raportowanie banków komercyjnych spoza indeksu RESPECT w zakresie społecznej odpowiedzialności biznesu na rynku kapitałowym*, podkreśla, że koncepcja kreowania wartości z uwzględnieniem społecznej odpowiedzialności biznesu sprzyja rozwojowi zarządzania strategicznego. Kwestią kluczową tego zarządzania staje się umiejętność tworzenia

wartości dla akcjonariuszy wraz z respektowaniem przez banki zasady społecznej odpowiedzialności biznesu, ładu korporacyjnego i kodeksu etyki.

Jan Duraj, w opracowaniu pt.: *Inkluzyjne podejście do zarządzania kapitałem giełdowych spółek akcyjnych*, zwraca uwagę iż realna potrzeba inkluzyjnego podejścia w zarządzaniu kapitałem giełdowych spółek akcyjnych wywołuje konieczność odpowiedniego i odpowiedzialnego kształtowania nie tylko kapitału ekonomicznego, lecz także odpowiednio zrównoważonego kapitału ludzkiego i kapitału społecznego.

Piotr Bartkowiak i Wioletta Grajewska w artykule na temat: *Rola kapitału intelektualnego w budowaniu przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstwa*, wskazują na rosnącą rolę i znaczenie wiedzy w tworzeniu warunków trwałej i efektywnej konkurencji przedsiębiorstw działających nie tylko na rynku kontynentalnym, lecz także w przestrzeni globalnych zmagania kadry kierowniczej tych jednostek o wzrost wartości przedsiębiorstwa dla wszystkich grup interesariuszy.

Jarosław Sokołowski i Rafał Józwicki w opracowaniu zatytułowanym: *O niektórych problemach metodologicznych wyceny kapitału intelektualnego przedsiębiorstwa*, podejmują problem metod wyceny kapitału intelektualnego, wskazując m. in. na jego specyfikę, metody szacowania oraz przedstawiając własne oryginalne wyniki badań empirycznych nad wartością kapitału intelektualnego analizowanych publicznych spółek akcyjnych.

Lidia Karbownik jest autorką dwóch artykułów, które dotyczą bezpieczeństwa finansowego przedsiębiorstwa. Opracowania te stanowią pewną całość i ich zamieszczenie w formie dwóch odrębnych opracowań uzasadnione jest zróżnicowanymi celami ich realizacji oraz charakterem. Opracowanie pierwsze, zatytułowane: *Pojęcie i obszary kreowania oraz zapewnienia bezpieczeństwa finansowego przedsiębiorstwa*, zawiera próbę sformułowania pojęcia bezpieczeństwa finansowego przedsiębiorstwa oraz obszary, strefy kreowania i zapewniania tego bezpieczeństwa. Autorka ta w artykule pt. *Kasowe i memoriałowe mierniki oceny bezpieczeństwa finansowego przedsiębiorstwa*, zwróciła uwagę na ważną kwestię identyfikacji i budowy kluczowych mierników bezpieczeństwa finansowego przedsiębiorstwa w ujęciu memoriałowym i kasowym.

Agnieszka Matuszewska-Pierzynka za główny cel swojego opracowania, zatytułowanego: *Skala akcjonariatu pracowniczego wśród największych europejskich przedsiębiorstw*, przyjęła wykazanie rozmiarów i charakteru akcjonariatu pracowniczego w największych europejskich przedsiębiorstwach i bankach. Weryfikując hipotezę badawczą stwierdzającą, że w większości badanych jednostek gospodarczych występuje ustabilizowany i nie dość wysoki udział własności pracowniczej w wartości tych organizacji gospodarczych, uwzględniła dane liczbowe publikowane przez Europejską Federację Akcjonariatu Pracowniczego.

Sebastian Chęciński w artykule, zatytułowanym: *Wykorzystanie metod prywatyzacji w procesie przekształceń własnościowych w Polsce*, zmierza do zbadania zastosowanych metod przekształceń własnościowych oraz przedstawienia

wyników analizy zakresu i tempa wykorzystania poszczególnych metod w prywatyzacji polskich przedsiębiorstw w okresie od 1990 do 2010 r.

Artykuł *Heleny Kościelniak i Mateusza Górki*, zatytułowany: *Ocena efektywności zwrotnego mechanizmu finansowego JESSICA w województwie śląskim – prognoza*, poświęcony jest wieloaspektowej charakterystyce modelu JESSICA oraz ocenie wielowariantowej efektywności kosztowej i efektywności funkcjonalnej.

Helena Kościelniak i Małgorzata Łęgowik-Małolepsza w opracowaniu, pt. *Rola informacji w budowaniu przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw na rynku kapitałowym*, przedstawiły rolę informacji w budowaniu przewagi konkurencyjnej spółki kapitałowej przez wzrost skuteczności procesów pomocniczych produkcji.

Dariusz Nowak w opracowaniu zatytułowanym: *Małe i średnie przedsiębiorstwa w procesie kooperacji – wyniki badań empirycznych*, zidentyfikował podstawowe domeny kooperacji małych i średnich przedsiębiorstw oraz zbadał kierunki ich rozwoju, wskazując m. in. na dominację tradycyjnych i zarazem standardowych obszarów współpracy tych jednostek.

Michał Comporek w opracowaniu na temat: *Ocena efektywności finansowej przedsiębiorstw turystycznych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2007–2011*, zaprezentował obszernie wyniki badań empirycznych poświęcone ocenie efektywności finansowej przedsiębiorstw turystycznych notowanych na GPW i funkcjonujących w okresie istniejącego kryzysu światowego. Autor, realizując główny cel artykułu przyjął zasadniczą hipotezę badawczą stwierdzającą, że w większości analizowanych przedsiębiorstw turystycznych występuje znaczące pogorszenie się wyników finansowych, co wynika z istnienia silnego i bezpośredniego związku między sytuacją na rynku usług turystycznych a wynikami działalności tych jednostek gospodarczych.

Bogusława Ziółkowska w artykule na temat: *Teoria i praktyka wykonywania zawodu rzeczoznawcy majątkowego w Polsce*, przedstawiła zasadnicze problemy wykonywania opisywanego zawodu oraz powinności rzeczoznawcy majątkowego sformułowane legislacyjnymi rozporządzeniami i ustawami. Autorka poddała analizie również sytuację zawodową rzeczoznawców majątkowych wskazując na czynniki wpływające na wybór przez nich tej profesji.

Sylwia Łęgowik-Świącik, w opracowaniu zatytułowanym: *Procesy kontroli zapasów w zarządzaniu przedsiębiorstwami przemysłu cementowego*, wskazała na główne problemy realizowanych procesów kontroli oraz zawarła wyniki badań empirycznych nad występującymi odchyleniami zrealizowanego poziomu produkcji, wartości sprzedaży oraz kosztów własnych sprzedaży i wielkości zapasu cementu od wielkości planowanych.

Zasygnalizowane wstępem redakcyjnym podstawowe kwestie zarządzania kapitałem przedsiębiorstwa wskazują na bardzo złożoną i zarazem splatającą się perspektywę widzenia oraz kształtowania zewnętrznych i wewnętrznych warunków

ków skutecznego i efektywnego rozwoju gospodarczego i społecznego przedsiębiorstwa, w którym nie można abstrahować od konieczności realizacji paradygmatu odpowiednio zrównoważonego i odpowiedzialnego rozwoju jednostek gospodarczych. Nie jest to problem tylko teorii zarządzania. Jest on dostrzegany i ceniony również w praktyce zarządzania ze względu na coraz bardziej komplikujące się kwestie działalności regulacyjnej i rzeczowej przedsiębiorstwa.

Jan Duraj